

Warszawa, 25 października 2022 r.

BAS-WAPEiM-2092/22

TRYB PILNY

Do druku nr 2710

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS: 1120. 458. 2022

Data wpływu 25.10.2022

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Zieliński)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 r. poz. 483, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zakłada zmianę ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe¹. Ponadto projekt zawiera propozycje zmian następujących ustaw: z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela², dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³, z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej⁴, z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw⁵, z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw⁶.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zmianami.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1915, ze zmianami.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 868, ze zmianami.

⁵ Dz. U. poz. 568, ze zmianami.

⁶ Dz. U. poz. 1730.

Proponowane w projekcie zmiany zakładają: zwiększenie zakresu nadzoru pedagogicznego pełnionego przez kuratora oświaty, a w odniesieniu do szkół i placówek artystycznych – przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego; wzmocnienie roli nadzoru pedagogicznego w zakresie decyzji dotyczących funkcjonowania szkół i placówek; wzmocnienie głosu rodziców i ich przedstawicieli w radzie rodziców w odniesieniu do treści kierowanych do dzieci przez stowarzyszenia i organizacje działające w szkołach i w odniesieniu do proponowanych przez te organizacje zajęciach; modyfikację warunków tworzenia oddziałów przygotowania wojskowego w szkołach ponadpodstawowych i warunków, jakie musi spełniać kandydat do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej (wymóg obywatelstwa polskiego); tworzenie szkół filialnych podporządkowanych publicznym szkołom artystycznym. Projekt zawiera też zmiany doprecyzowujące obowiązujące przepisy, w tym w odniesieniu do warunków realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i nauki poza przedszkolem i szkołą.

Projekt zawiera przepisy przejściowe.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. W odniesieniu do części przepisów przewidziano inne terminy wejścia w życie: z dniem ogłoszenia, 1 stycznia 2023 r. albo 1 września 2023 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Zgodnie z art. 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE) Unia przyczynia się do rozwoju edukacji wysokiej jakości poprzez zachęcanie do współpracy między państwami członkowskimi oraz wspieranie i uzupełnianie ich działalności, w pełni szanując odpowiedzialność państw członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych, jak również ich różnorodność kulturową i językową.

Odnosząc się do elementów treści projektu ustawy należy wskazać następujące akty prawa UE:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii⁷ (dalej: rozporządzenie (UE) nr 492/2011);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej: RODO)⁸.

⁷ Dz. Urz. UE L 141 z 27.5.2011, s. 1, ze zmianami.

⁸ Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, s. 1.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Artykuł 165 TfUE pozostawia państwom członkowskim swobodę organizacji systemu oświaty. Kwestia ta, jak również określanie programów nauczania oraz treści nauczania, należy do kompetencji państw członkowskich UE. Co do zasady, przedmiot projektu nie jest objęty prawem UE.

Projekt zawiera jednak przepisy, które wymagają analizy z punktu widzenia zgodności z prawem UE:

Zgodnie z art. 1 pkt 26 projektu (proponowany art. 143 ust. 1 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe) do klasy I publicznej szkoły ponadpodstawowej, prowadzonej przez Ministra Obrony Narodowej, albo oddziału przygotowania wojskowego w publicznej szkole ponadpodstawowej, przyjmuje się kandydatów, którzy posiadają obywatelstwo polskie. Wymóg obywatelstwa polskiego należy odnieść do treści art. 10 rozporządzenia (UE) nr 492/2011. Zgodnie z tym przepisem dzieci obywatela państwa członkowskiego, który jest lub był zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, mają dostęp do powszechnego systemu kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa, jeżeli dzieci te mieszkają na jego terytorium. Należy więc rozstrzygnąć, czy proponowany przepis nie stoi w sprzeczności z regulacją zawartą w rozporządzeniu unijnym. Ograniczenie dotyczy określonej kategorii szkół i oddziałów przygotowania wojskowego, realizujących edukacyjne założenia programowe odnoszące się m.in. do kwestii bezpieczeństwa publicznego. Projekt nie ogranicza dostępu dzieci obywateli państw członkowskich UE, które nie są obywatelami polskimi, do innych szkół publicznych. Rozporządzenie (UE) nr 492/2011, wydane na podstawie art. 46 TfUE, konkretyzuje traktatową zasadę swobodnego przepływu pracowników określoną w art. 45 TfUE. Zgodnie z art. 45 ust. 3 TfUE względy bezpieczeństwa publicznego stanowią jedną z przesłanek uzasadniających ograniczenia swobodnego przepływu pracowników państw członkowskich. Należy uznać, że ograniczenie dostępu do kształcenia w szkole ponadpodstawowej, prowadzonej przez Ministra Obrony Narodowej i w oddziale przygotowania wojskowego w publicznej szkole ponadpodstawowej dla dzieci pracowników UE niebędących obywatelami polskimi nie narusza zasady dostępu do powszechnego systemu kształcenia w rozumieniu art. 10 rozporządzenia (UE) nr 492/2011.

Artykuł 4 projektu przewiduje zmianę artykułów 3 i 29 ustawy o systemie informacji oświatowej. Zmiany zaproponowane w tych przepisach doprecyzowują określenie jednej z kategorii osób (osób niebędących nauczycielami), których dane osobowe są gromadzone i przetwarzane w systemie informacji oświatowej. Zmiana ma charakter porządkujący. Szczegółowe regulacje dotyczące ochrony prawa do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych zostały zawarte w RODO. Proponowana zmiana nie spowoduje naruszenia zasad przetwarzania ani warunków legalności

przetwarzania danych, które zostały określone w artykułach 5 i 6 RODO. Artykuł 4 projektu nie jest sprzeczny z przepisami RODO.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:
Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych
Sobolewski
Przemysław Sobolewski

Warszawa, 25 października 2022 r.

BAS-WAPEiM-2093/22

TRYB PILNY

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120.458.2022

Data wpływu 25.10.2022

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Zieliński) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy zakłada zmianę ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe¹. Ponadto projekt zawiera propozycje zmian następujących ustaw: z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela², dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³, z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej⁴, z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw⁵, z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw⁶.

Proponowane w projekcie zmiany zakładają: zwiększenie zakresu nadzoru pedagogicznego pełnionego przez kuratora oświaty, a w odniesieniu do szkół i placówek artystycznych – przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego; wzmocnienie roli nadzoru pedagogicznego w zakresie decyzji dotyczących funkcjonowania szkół i placówek; wzmocnienie głosu rodziców i ich przedstawicieli w radzie rodziców w odniesieniu do treści kierowanych do dzieci przez stowarzyszenia i organizacje działające w szkołach i w odniesieniu do proponowanych przez te organizacje zajęciach; modyfikację

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zmianami.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1915, ze zmianami.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 868, ze zmianami.

⁵ Dz. U. poz. 568, ze zmianami.

⁶ Dz. U. poz. 1730.

warunków tworzenia oddziałów przygotowania wojskowego w szkołach ponadpodstawowych i warunków, jakie musi spełniać kandydat do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej (wymóg obywatelstwa polskiego); tworzenie szkół filialnych podporządkowanych publicznym szkołom artystycznym. Projekt zawiera też zmiany doprecyzowujące obowiązujące przepisy, w tym w odniesieniu do warunków realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i nauki poza przedszkolem i szkołą.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE.**

Autor:
Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych
Sobolewski
Przemysław Sobolewski